

NOTĂ INFORMATIVĂ
la proiectul Hotărârii Guvernului
„Cu privire la reorganizarea unor instituții de învățământ profesional tehnic
și modificarea unor hotărâri ale Guvernului”

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului

Proiectul Hotărârii Guvernului *Cu privire la reorganizarea unor instituții de învățământ profesional tehnic și modificarea unor hotărâri ale Guvernului* este elaborat de Ministerul Educației și Cercetării.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite

Sistemul de învățământ se confruntă în ultimele decenii cu o serie probleme, printre care: scăderea bruscă a numărului de elevi; nivel ridicat de abandon școlar, în special în rândul elevilor din familii social-vulnerabile; un nivel scăzut de motivare pentru învățare; număr mare de instituții de învățământ profesional tehnic mici susținute din bugetul de stat și prin urmare o utilizare ineficientă a banului public.

Astfel, în anul de studii 2023/24:

- rețeaua instituțiilor de învățământ profesional tehnic (secundar și postsecundar) a fost alcătuită din 88 de instituții, dintre care 13 centre de excelență, 37 de colegii și 38 de școli profesionale;
- numărul de elevi înmatriculați la aceste instituții în anul de studii 2023/24 a fost de 16,0 mii de persoane, dintre care 10,2 mii - cu finanțare bugetară;
- numărul total de elevi care studiau a constituit 46,1 mii de persoane, dintre care 27,1 mii - cu finanțare bugetară;
- numărul cadrelor didactice a fost de 3,6 mii persoane.

În timp evoluția numărul instituții de învățământ profesional tehnic, a numărului de cadre didactice, precum și a elevilor este în descreștere.

	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24
Școli profesionale	46	43	43	42	42	42	42	41	38
Elevi	15,417	17,228	15,436	13,932	13,458	13,880	13855	13186	12,602
Cadre didactice	1,782	1,709	1,692	1,582	1,470	1,393	3,757	3,771	1,169
Colegii	42	32	32	34	36	36	36	36	37
Elevi	24,641	17,188	17,364	17,379	17,665	18,400	19,401	19,994	20,584
Cadre didactice	2,040	1,383	1,485	1,465	1,444	1,359	1,338	1,276	1,460
Centre de excelență	4	11	11	13	13	13	13	13	13
Elevi	6,468	14,375	13,786	13,037	12,441	12,563	12,742	12,751	12,947
Cadre didactice	405	1,018	1,024	1,022	951	991	970	937	962
Total instituții	92	86	86	89	91	91	91	90	88
Total elevi	46,526	48,791	46,586	44,348	43,564	44,843	45,998	45,931	46,133
Total cadre didactice	4,227	4,110	4,201	4,069	3,865	3,743	3,757	3,751	3,591

Este de menționat că pentru a asigura o activitate eficientă a instituțiilor de învățământ profesional tehnic, în cadrul acestora este necesar de a fi încadrați la studii un număr minim de circa 350 de elevi în cadrul școlilor profesionale și de circa 700 de elevi pentru colegii. Numărul minim de elevi necesari pentru buna funcționare a instituțiilor de învățământ profesional tehnic a fost constatat și în cadrul Raportului de pilotare a procesului de raționalizare a cheltuielilor în sistemele de învățământ profesional tehnic și superior din Republica Moldova, realizat în anul 2018.

În această ordine de idei, se constată că din cele 77 (inclusiv 3 colegii subordonate instituțiilor de învățământ superior) de instituții subordonate ministerului doar 26 dintre ele, dispun de un număr suficient de elevi

Astfel, în majoritatea instituții numărul de elevi este prea mic, iar aceasta duce la o funcționare ineficientă a acestora, inclusiv din considerentul că au o infrastructură statică care nu poate fi adaptată la numărul schimbător de elevi. Mai mult decât atât, calitatea infrastructurii generează ineficiențele în cadrul sistemului. Luate împreună, aceste circumstanțe îndeamnă la o consolidare a rețelei de instituții publice de învățământ profesional tehnic. De exemplu, fiecare instituție de învățământ profesional tehnic din sistem dispune de o infrastructură administrativă și didactică proprie, o bună parte din care nu se reduce în conformitate cu numărul de elevi. Astfel mijloacele financiare alocate instituțiilor cu un număr mic de elevi sunt pentru întreținerea spațiilor instituțiilor și plata personalului tehnic în detrimentul utilizării mijloacelor financiare pentru desfășurarea procesului educațional. Mai mult decât atât, atelierele, laboratoarele pentru desfășurarea orelor practice, inclusiv TIC sunt costisitoare și nu funcționează la capacitatea optimă în instituțiile cu un număr mic de elevi, ceea ce reprezintă o ineficiență structurală. O instituție de învățământ profesional tehnic este nevoită să cheltuiască aceiași bani pentru întreținerea unui metru pătrat de sală de clasă sau de laborator pentru a instrui 5 sau 10 elevi ca și pentru a instrui 25 de elevi.

Un număr mai mare de elevi înmatriculați contribuie la utilizarea mai eficientă a spațiilor, deoarece sălile de clasă și laboratoarele sunt ocupate mai aproape de capacitatea lor, fiind folosite mai frecvent și pentru perioade mai îndelungate în timpul zilei.

În acest sens, la nivel de rețea a instituțiilor de învățământ profesional tehnic se constată mai multe probleme, printre care și (1) utilizarea ineficientă a mijloacelor financiare în instituțiile cu un număr mic de elevi. Este de menționat că din cele 74 de instituții subordonate ministerului, în 15 instituții rata de ocupare a spațiilor este mai mică de 50%, 26 de instituții au o rată de ocupare a spațiilor cuprinsă între 50%-75%; (2) lipsa resurselor umane competente, în mai multe instituții sunt persoane de conducere care nu fac față cerințelor, la rândul lor creează dificultăți pentru exercitarea atribuțiilor cadrelor didactice; (3) având în vedere specificul instituțiilor de învățământ profesional tehnic sunt multe procese similare în cadrul instituțiilor, iar datorită faptului că acestea sunt administrate separat sunt utilizate mijloace financiare pentru aceleași proceduri, în acest caz aceste cheltuieli se consideră a fi nejustificate; (4) datorită nivelului diferit de oferire a condițiilor de către instituțiile de învățământ profesional tehnic, elevii la aceleași programe nu sunt instruiți după standarde comune; în unele cazuri acestea sunt chiar mai jos de nivelul minim, în condițiile în care resursele financiare sunt distribuite per elev; (5) în condițiile regimului economico-financiar de autogestiune, instituțiile cu un număr mai mic de elevi nu au capacitate deplină de a asigura salarizarea deplină (cu acordarea inclusiv a premiilor, sporurilor de performanță sau cu caracter specific).

În condițiile legislației, instituțiile de învățământ profesional tehnic cu un număr mic de elevi au un impact negativ asupra sistemului de formare profesională tehnică și creează impedimente în dezvoltarea învățământului profesional tehnic, resursele financiare fiind preponderent concentrate pe consum și acoperirea necesităților stringente, în detrimentul calității, dezvoltării învățământului profesional tehnic.

În conformitate cu prevederile Ordinului Ministrului Educației și Cercetării nr. 130 din 12.02.2024 în 8 instituții de învățământ profesional tehnic, pentru elevii grupelor absolvente a fost aprobată desfășurarea unei evaluări sumative (teoretice) cu subiecte care să cuprindă programul de formare profesională al elevilor în acord cu finalitățile prevăzute în documentele curriculare (inclusiv a standardelor de calificare respective). În consecință s-a constatat un nivel foarte scăzut al rezultatelor elevilor obținute la evaluare. Rezultate per instituții și programe sunt prezentate în tabelul:

Instituția	Programul de formare profesională	Nr. total de elevi	Nr. de elevi prezenți	Punctaj acumulat				Pondere prezenței
				Până la 30%	31%-50%	51%-80%	81%-100%	
Instituția Publică Colegiul „Gheorghe Asachi” din Lipcani	Servicii administrative și de secretariat	26	20	0	1	18	1	76.92
	Asistență socială	27	26	16	9	1	0	96.30
Instituția Publică Școala	Bucătar - Chelner (ospătar)	25	18	4	7	3	4	72.00

Profesională din Alexăndreni, Sîngerei	Electromontor la repararea și întreținerea utilajelor electrice - Lăcătuș- electrician la repararea utilajelor electrice	23	23	20	3	0	0	100.00
	Cofetar	23	16	3	11	2	0	69.57
	Tractorist	28	15	13	2	0	0	53.57
Instituția Publică Școala Profesională din Corbu, Dondușeni	Electromontor la repararea și întreținerea utilajelor electrice - Lăcătuș- electrician la repararea utilajelor electrice	18	9	3	4	2	0	50.00
	Lăcătuș-electrician la repararea utilajelor electrice	21	18	9	2	7	0	85.71
Instituția Publică Școala Profesională din Glodeni	Mecanic auto	14	14	0	9	5	0	100.00
	Cusătoreasă (industria ușoară)	15	11	0	10	1	0	73.33
	Tractorist-mașinist în producția agricole	23	21	1	19	1	0	91.30
	Dulgher	10	10	1	11	0	0	100.00
Instituția Publică Școala Profesională din Rezina	Electrogazosudor montator/tăetor cu gaze	13	12	8	4	0	0	92.31
	Cusătoreasă industria confețiilor	7	5	2	2	1	0	71.43
	Tencuitor	10	7	4	3	0	0	70.00
Instituția Publică Școala Profesională din Telenești	Mecanic auto	18	9	3	5	1	0	50.00
	Electrogazosudor- montator	15	11	6	5	0	0	73.33
	Cusător (industria ușoară)	13	11	4	4	2	1	84.62
Instituția Publică Școala Profesională din Vulcănești, UTA Găgăuzia	Bucătar	21	18	0	4	13	1	85.71
	Mecanic auto	22	14	4	5	5	0	63.64
	Restaurator tencuieli decorative și modenatură	23	15	3	5	7	0	65.22
	Cusător (industria ușoară)	19	13	1	3	9	0	68.42

Urmare a rezultatelor înregistrate se constată că în cadrul instituțiilor vizate, se atestă o calitate foarte scăzută a modului de pregătire profesională a elevilor.

3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene

Proiectul hotărârii de Guvern nu conține norme privind armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene.

4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul Hotărârii Guvernului prevede:

(1) reorganizarea a 7 de instituții de învățământ, după cum urmează:

1) Instituția Publică Centrul de Excelență în Servicii și Prelucrarea Alimentelor din Bălți (persoană juridică absorbantă) se reorganizează prin fuziunea (absorbția) Instituției Publice Școala Profesională din Alexăndreni, Sîngerei (persoană juridică absorbită);

2) Instituția Publică Colegiul Pedagogic "Ion Creangă" din cadrul Universității de Stat "Alecu Russo" din Bălți (persoană juridică absorbantă) se reorganizează prin fuziunea (absorbția) Instituției Publice Colegiul „Gheorghe Asachi” din Lipcani (persoană juridică absorbită);

3) Instituția Publică Școala Profesională din Cupcini, Edineț (persoană juridică absorbantă) se reorganizează prin fuziunea (absorbția) Instituției Publice Școala Profesională din Corbu, Dondușeni (persoană juridică absorbită);

4) Instituția Publică Școala Profesională din Rîșcani (persoană juridică absorbantă) se reorganizează prin fuziunea (absorbția) Instituției Publice Școala Profesională din Glodeni (persoană juridică absorbită);

5) Instituția Publică Școala Profesională din Orhei (persoană juridică absorbantă) se reorganizează prin fuziunea (absorbția) Instituției Publice Școala Profesională din Rezina și a Instituției Publice Școala Profesională din Telenești (persoane juridice absorbite);

6) Instituția Publică Centrul de Excelență în Industria Ușoară din Chișinău (persoană juridică absorbantă) se reorganizează prin fuziunea (absorbția) Instituției Publice Colegiul Tehnologic din Chișinău (persoană juridică absorbită);

7) Instituția Publică Școala Profesională din Ceadr-Lunga, UTA Găgăuzia (persoană juridică absorbantă) se reorganizează prin fuziunea (absorbția) Instituției Publice Școala Profesională din Vulcănești, UTA Găgăuzia (persoană juridică absorbită).

(2) Modificarea anexei nr. 22¹² a Hotărârii Guvernului nr. 351/2005 *cu privire la aprobarea listelor bunurilor imobile proprietate publică a statului și la transmiterea unor bunuri imobile*, în contextul modificării acesteia în acord cu prevederile pct. 1 al Hotărârii Guvernului.

La finele anului de studii 2022-2023 în instituțiile supuse fuzionării erau încadrate următoarele categorii de personal:

№	Instituția de învățământ	Personal de conducere		Personal didactic		Personal nedidactic		Personal didactic auxiliar	
		Nr. pers.	dintre care pensionari	Nr. pers.	dintre care pensionari	Nr. pers.	dintre care pensionari	Nr. pers.	dintre care pensionari
1	Școala Profesională din Alexandreni, Sîngerei	4	0	20	3	34	7	2	0
2	Colegiul „Gheorghe Asachi” din Lipcani	3	0	26	4	26	5	2	0
3	Școala Profesională din Corbu, Dondușeni	3	0	21	5	24	7	1	0
4	Școala Profesională din Glodeni	3	0	14	3	30	8	2	0
5	Școala Profesională din Rezina	4	0	20	6	28	11	3	0
6	Școala Profesională din Telenești	3	0	19	5	18	6	1	0
7	Colegiul Tehnologic din Chișinău	6	1	44	7	52	34	2	2
8	Școala Profesională din Vulcănești, UTA Găgăuzia	4	0	16	2	23	7	1	0

Urmare a aprobării proiectului Ministerul Educației și Cercetării, va constitui Comisiile de reorganizare, care vor realiza inventarierea și predarea/primirea mijloacelor fixe și circulante a instituției reorganizate.

Transmiterea bazei tehnico-materiale, didactice și locative a instituțiilor absorbite se va efectua în conformitate cu Regulamentul cu privire la modul de transmitere a bunurilor proprietate publică, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 901/2015 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, nr.1, art. 2).

Este de menționat că urmare a aprobării proiectului elevii înmatriculați în instituțiile supuse fuzionării își vor continua studiile în aceleași sedii. Având în vedere numărul de elevi înmatriculați la

programele de studii, instituțiile reorganizate își vor desfășura activitatea în următorii ani, după cum urmează:

№	Instituția de învățământ	Nr. de absolvenți			
		2024	2025	2026	2027
1	Școala Profesională din Alexândreni, Sîngerei	73	144	53	-
2	Colegiul „Gheorghe Asachi” din Lipcani	53	68	58	74
3	Școala Profesională din Corbu, Dondușeni	39	50	25	-
4	Școala Profesională din Glodeni	62	87	24	-
5	Școala Profesională din Rezina	40	55	-	-
6	Școala Profesională din Telenești	46	84	-	-
7	Școala Profesională din Vulcănești, UTA Găgăuzia	85	100	-	-

Se estimează că implementarea proiectului Hotărârii de Guvern va avea:

Impactul fiscal. A fost calculat că pentru reorganizarea celor 8 instituții, bugetul de aproximativ 11.8 mln. lei calculat pentru anul bugetar 2024 va putea fi investit în consolidarea și dezvoltarea învățământului profesional tehnic și va permite crearea condițiilor conforme de formare profesională.

Impactul administrativ. Procesul de consolidare a rețelei de instituții de învățământ profesional tehnic necesită anumite eforturi administrative, de reorganizare a structurilor organizatorice instituționale, transferul/reangajarea sau eliberarea personalului din instituțiile supuse reorganizării.

Impactul social. Consolidarea rețelei de instituții de învățământ profesional tehnic duce după sine transferul/reangajarea numărului de personal de conducere, cât și a celui auxiliar.

Impactul economic. Reorganizarea rețelei instituțiilor de învățământ profesional tehnic va avea un impact economic și fiscal mare, redirectionând sursele financiare acumulate spre:

- îmbunătățirea calității programelor de studii,
- creșterea profesională a cadrelor didactice;
- creșterea salariilor și remunerarea performanțelor cadrelor didactice;
- îmbunătățirea bazei-tehnic-materiale, în special dotarea cu echipamente IT.

Urmare a aprobării proiectului de hotărâre:

1. Elevii vor fi transferați din instituțiile fuzionate în instituțiile reorganizate, iar procesul de instruire a elevilor se va desfășura în sediile existente până la absolvirea studiilor;

2. La absolvire, actele de studii pentru elevii transferați vor fi eliberate de către instituțiile în care aceștia au fost transferați;

3. Pentru instituțiile reorganizate, Ministerul va aproba noile state de personal, iar personalul instituțiilor supuse fuzionării va fi reangajat. În condițiile în care nu va fi posibilă reangajarea personalului din cadrul instituțiilor supuse fuzionării în conformitate cu prevederile art. 88 alin (1) al Codului muncii al Republicii Moldova personalul instituțiilor va fi preavizat, iar peste 2 luni concediat.

La concediere urmează a fi achitată o indemnizație pentru 3 luni, care se va determina în condițiile prevăzute de art. 186 alin. (1) al Codului muncii al Republicii Moldova și se va calcula după cum urmează:

a) pentru prima lună, plata unei indemnizații de eliberare din serviciu egală cu mărimea sumată a unui salariu mediu săptămânal pentru fiecare an complet lucrat la unitatea în cauză, dar nu mai mare decât șase salarii medii lunare și nu mai mică decât un salariu mediu lunar;

b) pentru a doua lună, plata unei indemnizații de eliberare din serviciu egală cu cuantumul salariului mediu lunar dacă persoana concediată nu a fost plasată în câmpul muncii;

c) pentru a treia lună, plata unei indemnizații de eliberare din serviciu egală cu cuantumul salariului mediu lunar, dacă persoana concediată nu a fost plasată în câmpul muncii.

Suplimentar în condițiile prevăzute de Hotărârea Guvernului nr. 1276/2018 persoanele concediate se vor putea înregistra în calitate de șomer la Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă și de a beneficia de ajutor de șomaj în cuantum de 50% din venitul mediu lunar asigurat al persoanei realizat în ultimele 12 luni din ultimele 24 de luni calendaristice premergătoare datei înregistrării. Este de menționat că perioada de plată a ajutorului de șomaj constituie:

a) 5 luni calendaristice, în cazul unui stagi de cotizare cuprins între cel puțin 12 luni și până la 10 ani;

b) 7 luni calendaristice, în cazul unui stagi de cotizare cuprins între 10 și 15 ani;

c) 9 luni calendaristice, în cazul unui stagiu de cotizare de peste 15 ani.

În conformitate ce datele furnizate de către Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă în regiunile în care urmează a fi fuzionate instituții sunt înregistrate locuri vacante după cum urmează: Briceni -124 locuri; Dondușeni – 38 locuri; Glodeni – 19 locuri; Rezina - 56 locuri; Sîngerei – 19 locuri; Telenești – 13 locuri; Vulcănești – 52 locuri.

Reorganizarea rețelei instituțiilor de învățământ profesional tehnic va avea un impact economic și fiscal mare, redirecționând sursele financiare acumulate spre: a) îmbunătățirea calității programelor de studii, b) creșterea profesională a cadrelor didactice; c) creșterea salariilor și remunerarea performanțelor cadrelor didactice; d) îmbunătățirea bazei–tehnico materiale, dotarea cu echipamente IT.

Beneficiile vor putea fi resimțite după implementarea Proiectului de Hotărâre de Guvern în decurs de cel puțin 2 ani.

Prin implementarea prezentului proiect se urmărește drept scop:

- Consolidarea prestigiului național internațional al instituțiilor de învățământ profesional tehnic din Republica Moldova, precum și consolidarea relațiilor existente între Moldova și diferite organisme internaționale în domeniul educației.

- Implementarea principiului fundamental privind responsabilitatea publică de către managementul instituțiilor de învățământ profesional tehnic.

- Crearea unui sistem de formare profesional tehnic, care oferă educație de calitate și este rezistent la șocuri sociale, demografice, economice, ecologice, pandemice și efectelor negative cauzate de schimbările climatice.

- Eficientizarea corelării finanțării cu performanțele moderne în corespundere cu solicitările instituționale și a cerințelor pieței muncii.

- Dezvoltarea programelor de studii ale căror finalități corespund cerințelor angajatorilor, adaptabile la dubla tranziție digitală și verde.

- Sporirea atractivității învățământului profesional tehnic.

Conform proiectului, data intrării în vigoare a Hotărârii de Guvern se propune a fi data publicării acesteia. Intrarea în vigoare a Hotărârii de Guvern la data publicării este dictată de necesitatea întreprinderii în termeni restrânși a acțiunilor în vederea reorganizării instituțiilor vizate în proiect.

5. Fundamentarea economico-financiară

Implementarea prevederilor proiectului de Hotărâre de Guvern se va realiza în limitele mijloacelor alocate în bugetul de stat Ministerului Educației și Cercetării.

6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Proiectul se încorporează în sistemul actelor normative și nu va necesita modificarea altor acte legislative sau normative.

7. Avizarea și consultarea publică a proiectului

În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, anunțul privind elaborarea proiectului a fost plasat pe pagina web oficială a Ministerului Educației și Cercetării www.mec.gov.md, compartimentul Transparența decizională, precum și pe pagina web www.particip.gov.md și poate fi accesat la următorul link:

https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/12075

8. Constatările expertizei anticorupție

Proiectul hotărârii de Guvern urmează a fi supus expertizei anticorupție.

9. Constatările expertizei de compatibilitate cu legislația Uniunii Europene

Proiectul hotărârii de Guvern nu conține norme privind armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene.

10. Constatările expertizei juridice

Proiectul hotărârii de Guvern urmează a fi supus expertizei juridice.

11. Constatările altor expertize

În conformitate cu pct. 11, subpct. 2¹, lit. c) din Metodologia de analiză a impactului în procesul de fundamentare a proiectelor de acte normative, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 23/2019, Analiza impactului la proiectul hotărârii de Guvern prenotat a fost avizată de către Ministerul Finanțelor (scr. nr. 07/1-17/41 din 05.03.2024) și Cancelariei de Stat (Extras din Procesul-verbal nr. 3 al ședinței din 06.2024 remis prin scrisoarea nr.30-06-2933 din 15.03.2024).

Ministru

Dan PERCIUN